

О.О. Усік
асп. I року навчання
спеціальність «Менеджмент»
Науковий керівник: д. е. н., проф. Е.А. Кузнєцов

НОВА ІЄРАРХІЯ ПОТРЕБ В РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

Мотиваційна складова управлінської діяльності взагалі, а управлінського процесу в особливості, завжди визначала можливості досягнення кінцевого позитивного результату. В більшості випадків люди реагують на стимули і такий підхід до організації будь-якої діяльності стає базовим принципом діяльності професійної системи менеджменту. Формат системного використання менеджментом необхідних і достатніх стимулів прямо впливає на процес практичної реалізації поставлених цілей діяльності. Стимули і їх використання є основою формування мотиваційних цінностей управлінської діяльності. Склад мотиваційних цінностей не може включати стимули, які не мають певної соціально-економічної та соціокультурної основи для активізації людських ресурсів до певної системи дій. Отже, системні дії щодо використання певних стимулів та формування загальної системи мотиваційних цінностей мають прямий зв'язок з національними традиціями і особливостями господарської та іншої діяльності. Ця складність одночасно є і великим здобутком для цивілізаційного розвитку багатьох країн – різноманітність культур створює умови для розвитку кожної культури окремо, збагачуючи одна одну. Для розвитку процесу професіоналізації менеджменту все це має першочергове значення.

Професійний менеджмент, досліджуючи систему стимулів та формуючи механізм реалізації мотиваційних цінностей, має знати потреби, на задоволення яких буде використовуватися визначена системі стимулів. Потреба виступає як головна рушійна сила. Таким чином, дослідження, ієрархія і систематизація потреб, в даному випадку, професіоналізації менеджменту є принципово важливим процесом, деякі особливості якого необхідно розглянути більш конкретно.

Головним внеском А. Маслоу в розвиток науки вважається його розробка концепції ієрархії потреб [3, с. 53–54]. Основна ідея цієї концепції – людські істоти прагнуть до самоактуалізації, а ілюстрацією цієї концепції є, всім відома, піраміда (можливо все-таки спіраль) ієрархії потреб. «Людей мотивують потреби чимраз вищого рівня – спочатку слід задовольнити базові потреби у фізичному здоров'ї, безпеці, стосунках з іншими й повазі, а вже тоді можна прийти до повної самоактуалізації, тобто стати такими, якими здатні бути тільки ми» [1, с. 10]. При усій величї А. Маслоу, виникає багато запитань, щодо його піраміди потреб. Розглядаючи нову ієрархію потреб ХХІ століття, слід спочатку спростувати низку хибних уявлень про ієрархію потреб А. Маслоу [1, с. 22]. Розглянемо це на прикладі деяких акцентів, які визивають можливість дискусійних стверджень та на які звернув увагу С. Кауфман у своїй книзі «За межами піраміди потреб» (табл. 1).

Таблиця 1

Формування нової ієрархії потреб

Пропозиція щодо визначення потреб	Характеристика нової ієрархії потреб
1	2
Життя не комп'ютерна гра (існує чіткий перехід з одного рівня на інший, коли ми не повертаємось до попередньої потреби)	Теорію потреб А. Маслоу часто зображують у вигляді строгої послідовності. Це є груба помилка вважати, що перехід на певний рівень не створює можливості повернення до попередньої потреби. Але, по-перше, А. Маслоу ніколи не зображував ієрархії потреб у вигляді піраміди. По-друге, нам подобається рухатися до кількох потреб одночасно. Точний порядок ієрархії потреб А. Маслоу залежить від культури, людини та змінюється впродовж життя
Дефіцитарність і зростання	А. Маслоу стверджував, що всі потреби можна розбити на два основних класи – дефіцитарність (невдоволеність) і зростання, які слід інтегрувати, щоб домогтися цілісності. З погляду еволюції, наші інтереси в площині безпеки й захищеності цікавлять на більше, ніж прагнення розвиватися й бути цілісною особистістю

Закінчення таблиці 1

1	2
Нова метафора	Людська доля – це не змагання, а досвід. Життя не сходження на вершину, а пошук нових можливостей
Напнути вітрила	Вітрильник – це не вершина, а справжній рушій, який дає на змогу пізнавати світ і людей, що нас оточують, за допомогою зростання й трансцендентності. Сам вітрильник складається з трьох потреб: безпека, зв'язок і самооцінка. Вони утворюють справжню динамічну систему, де існує практична залежність між усіма потребами
У водах невизначеності	У людей сформувалася небачена для царства тварин здатність до зростання. Люди справді неповторні в тому, як довго рухаємося до свої цілей, наскільки гнучким способами визначаємо їхній пріоритет, а також у кількості способів самоактуалізації. Наша своєрідність у цьому аспекті означає, що не кожна мета, яка задовольняє людину, має безпосередній зв'язок з еволюційною пристосованістю. Нова ієрархія потреб не просто теорія людської природи, а це теорія людського буття
Добре життя	Ніякий визначений наперед код не може передбачити, що станеться з людиною. Усе своє буття варто поставити на карту готовності досліджувати й проживати. Добре життя – це не те, чого можна досягнути, а це спосіб існування. Також важливо, що добре життя – це процес, а не стан і це напрямом, а не пункт призначення.

Джерело: Складено автором на основі [1, с. 22–35]

Таким чином, дослідження концепції нової ієрархії потреб дає нам можливість визначитись щодо процесу професіоналізації менеджменту в контексті розвитку потреб вищого порядку, які можуть активно впливати на якість професіоналізації управлінської діяльності в Україні. Потреба в професійній підготовці кадрів менеджменту та їх якісному практичному використанні, де є ефективність і результативність управлінської праці, формується як потреба вищого рівня. Важливо, щоб саме ця потреба стала першочерговою потребою українського суспільства, і разом з іншими потребами, які націлені на інноваційний розвиток і благополуччя людей підтримувалися на основі дієвих механізмів і державних програм.

Список використаної літератури

1. Кауфман С. За межами піраміди потреб. Новий погляд на самореалізацію. Київ : Лабораторія, 2021. 432 с.
2. Кузнецов Е.А. Професіоналізація менеджменту: інноваційна парадигма в контексті Індустрія 4.0 : майстер-клас, матеріали науково-методологічного семінару. Одеса : Фенікс, 2022. 130 с.
3. Кузнецов Е.А. Методологія дослідження професійної системи менеджменту : майстер-клас, матеріали магістерського семінару. Одеса : Фенікс, 2018. 110 с.